

Paul Celan: Aus Engelsmaterie / Z anielskiej materii (tł. Ela Binswanger)

Paul Celan: Z anielskiej materii

Z ANIELSKIEJ MATERII, w dniu
tchnięcia ducha, fallicznie
połączeni w Jedno
- On, Dający-Życie-Sprawiedliwy, dał mi ciebie do spania z tobą,
Siostro - w górę
płynąc przez kanały, w górę
do szyi korzenia:
w rozgałęzieniu
pcha nas w górę, równie wiecznych,
z usytuowanym wysoko mózgiem, błyskawicą
zszywa nasze czaszki jak się patrzy, naszą skórę
i wszystkie
jeszcze do złożenia kości:

na Wschodzie rozsiewane, do zebrania na Zachodzie, równie wieczne -,

gdzie spala się to Pismo, po
uśmierceniu w trzech ćwiertciach, z
korzącą się resztką
duszy, która
kuli się ze strachu przed Koroną,
od zarania.

(tł. Ela Binswanger)

*

Paul Celan: Z materii anielskiej

Z MATERII ANIELSKIEJ, w dniu
nadania duszy, fallicznie
zjednoczeni w Jednym
- On, ożywiający Sprawiedliwy, przyspał cię do mnie,
siostro -, w górę
płynąc przez kanały, aż tam

w korzeń-koronę:
uszczycona
wspiera nas wysoko, współ-wieczna,
ze stojącym mózgiem, błysk
zszywa nasze czaszki jak należy, skorupy
i wszystkie kości, co jeszcze do rozziarnienia:

ze Wschodu rozproszone, do zebrania na Zachodzie, współ-wiecznie -,

gdzie to pismo płonie, po
trzech czwartych śmierci, przed
tarzającą się resztko-
duszą, która wije się z koronnego strachu,
od prazawsze.

(tł. Kazimierz Rapacki, z: Adam Lipszyc, "Czas wiersza. PAUL CELAN i teologie literackie", wyd. Austeria, Kraków - Budapeszt, 2015)

*

Paul Celan: Aus Engelsmaterie

AUS ENGELSMATERIE, am Tag
der Beseelung, phallisch
vereint im Einen
- Er, der Belebend-Gerechte, schlief dich mir zu,
Schwester -, aufwärts
strömend durch die Kanäle, hinauf
in die Wurzelkrone:
gescheitelt
stemmt sie uns hoch, gleich-ewig,
stehenden Hirns, ein Blitz
näht uns die Schädel zurecht, die Schalen
und alle
noch zu zersamenden Knochen:

vom Osten gestreut, einzubringen im Westen, gleich-ewig -,

wo diese Schrift brennt, nach dem
Dreiviertelod, vor
der herumwälzenden Rest-
seele, die sich

vor Kronenangst krümmt,
von urher.

(Paryż, Psychiatryczny Szpital Uniwersytecki, 1/2.5.1967, wiersz w tomie "Fadensonne", Suhrkamp Verlag, Frankfurt am Main 1968)

30 stycznia 1967 Paul Celan podjął próbę samobójczą, zadając sobie cios nożem w pierś. Ostrze noża ominęło serce i z przebitym płucem poeta trafił do kliniki chirurgicznej, gdzie został poddany operacji, a 13 lutego przyjęto go do szpitala psychiatrycznego Sainte-Anne. Kuracja obejmowała leczenie farmakologiczne i elektrowstrząsy. 6 kwietnia żona poety, Gisèle Lestrangé - na którą półtora roku wcześniej Celan rzucił się z nożem - powiadomiła go, że chce by w przyszłości zamieszkali osobno. Podczas pobytu w szpitalu Celan nie przestawał pisać. Między 30 kwietnia a 10 maja powstaje pięć wierszy, w których poeta korzysta z pojęć i obrazów z lektury książki Gershoma Scholema zatytułowanej "O mistycznej postaci bóstwa" (1962) prezentującej - zgodnie z podtytułem - "wyniki badań nad podstawowymi pojęciami Kabały. (wg Adama Lipszyca "Czas wiersza" i Barbary Wiedemann "Paul Celan. Die Gedichte")

*

KABAŁA

Żydowska Kabała jako centralny diagram, punkt wyjścia do całej swej wiedzy, przyjęła właśnie Drzewo Życia, *Etz haHa'yim* אֵץ חַיִּים w języku hebrajskim.

Kabalistyczne Drzewo Życia jest atrybutem Boga, jest wyrazem powstania i budowy wszechświata, zawiera w sobie cały fundament, skrypt tego, co Jest.

W spojrzeniu kabalistów Bóg to Coś, czego nie da się całkowicie poznać, ani odkryć, Coś, z czego skonstruowany jest człowiek i cały wszechświat.

Kabaliści postrzegają Boga jako niekończące się, bezgraniczne światło emanujące boskie osobowości, zwane Sefirotami. Sefiroty zasilają ludzi i świat energią.

Kabalistyczne Drzewo Życia zbudowane jest z 10 Sefirotów.

Sefiroty w swym drzewnym ułożeniu utożsamiają liczby 1-10, będące składnikami całej reszty liczbowego świata, symbolizują sfery Ziemi, planety i gwiazdozbiory.

W kabalistycznym Drzewie Życia wydzielone są dwie sfery energii i 3 kolumny, sfera energii męskiej po prawej stronie i sfera energii żeńskiej po stronie lewej, tożsame z nimi są dwie kolumny (męska i żeńska) i kolumna biegnąca przez sam środek Drzewa Życia, symbolizująca strefę harmonii, równowagi, wspólnoty i jedności tych dwóch energii.

Dziesięć sefir to:

- **Kether** - królewski diadem lub korony, Centrum Tworzenia się Woli, inspiracja Wszechświata
- **Chokmah** - roztropność i mądrość, źródło kosmicznej energii, czystej Miłości i Mądrości
- **Bina** - konstrukcja lub tworzenie, środek krystalizacji, formy i w związku z tym Żeńskie biegun Wszechświata
- **Daath** - ukryta sefira, Wielka Biblioteka Kosmiczna, która zawiera wszystkie wspomnienia Wszechświata

- **Chesed** - Centrum Organizacji i Realizacji, Obfitość, Władza i Autonomia
- **Gueburah** - Dom "niebiańskiego chirurga", który działa na rzecz przestrzegania Kosmicznych Praw; to jest Męskie Centrum Wszechświata
- **Tiphareth** - łączy między światami ducha i rzeczywistości materialnej, to Centrum zaszczepia Świadomość w Człowieku
- **Netzach** - Centrum Inspirującego Piękna, Materializacji Miłości
- **Hod** - Centrum, które stosuje Prawa Sfery Binah do poziomu bliskiego Wymiarowi Materialnemu; jest to ostatni etap Opracowania Planu Życia
- **Yesod** - Centrum, które wytwarza Rzeczywistość Materialną, przekazuje informacje z *Tiphéreth* Wyższej Świadomości do Świata Fizycznego i vice versa
- **Malkhuth** - Centrum reprezentujące Rzeczywistość Fizyczną, związane z Planetą Ziemią

*

o tłumaczeniu:

w *dniu* - w szóstym dniu stworzenia, czyli w chrześcijański piątek, sobota, szabat, to dzień odpoczynku po dziele stworzenia

siostró - siostra, Szechina, boski pierwiastek żeński, najniższe piętro emanacji, najdalej od istoty Boga ulokowana sefira Szechina (Obecność), zwana także Malchut (Królestwo), żywa obecność w stworzonym świecie

szyj korzenia - szyja korzenia po niemiecku "Wurzelkrone", czyli dosłownie "korona korzenia" to polsku mówi się raczej "szyja (szyjka) korzenia": Korzeń zawiązuje się już w zarodku nasienia w postaci korzenia zarodkowego, a przy kiełkowaniu nasienia rośnie i wykształca się w korzeń główny. Miejsce, w którym korzeń przechodzi w nadziemną część rośliny (łodygę), nazywamy *szyją korzeniową*. Po pewnym czasie na korzeniu głównym pojawiają się korzenie boczne pierwszego rzędu, które rozgałęziając się dają początek korzeniom drugiego rzędu itd. Korzeń główny ze wszystkimi korzeniami bocznymi tworzy system korzeniowy.

w rozgałęzieniu: w 9 sefirocie zwanym Yesod, energia rozdziela, rozgałęzia się na sferę energii żeńskiej po lewej stronie i męskiej po prawej; w 10. jest energia żeńska, żeński aspekt bóstwa, w 9. męski (Sprawiedliwy), a "zarazem boski penis, przez który przepływa spermoidalna emanacja światła, zapładniająca sefirę 10., czyli Szechinę, żeński aspekt Boga [w wierszu: Siostrę]. Ponieważ kabaliści sądzili, że sperma tożsama jest z płynem mózgowo-rdzeniowym, olejek spływający z głowy można rozpoznać właśnie jako ową świetlistą spermę". (cytat z: Adam Lipszyc, "Czas wiersza")

równie wieczny - równo-wieczny, tak wieczny (jak Bóg)

z usytuowanym wysoko mózgiem -> człowieka

naszą skórę - "eine Schale" oznacza skorupę, łupę, łupinę, łuskę, lub skórę (banana np.), skórę, człowiek ma oczywiście skórę a nie skorupę i nie skórę...